

12| **Pavučiny neděláme, protože my to neumíme**
foto: archiv F

25| **Rozhovor se Zenonem Kruczyńským**
foto: archiv F

obsah

- 3| **JAN KRAJHANZL**
Ekopsychologie: psychologie pro zasy environmentálních problémů
Když začátkem sedmdesátých let vzniká ekologické hnutí, začínají si otázky spojené s ochranou životního prostředí klást také někteří psychologové.
- 5| **JAN BLAŽEK**
Jak ne/poučovat ne/použitelné
Stačí poučit lidi, že jisté jednání může mít destruktivní dopad na životní prostředí? Anebo potřebujeme něco pádnějšího?
- 8| **PAVEL SKÁLA**
Cesta za původními potřebami
Sociální historik Theodore Roszak nabídl originální pojetí přístupu ke zkoumání vztahu člověka a jeho životního prostředí.
- 10| **JAN MIESSLER**
Cesta do hlubin ekologové duše
Síla psychologické perspektivy spočívá ve schopnosti pátrat v hlubinách lidského nitra.
- 12| **ZBYNĚK HANÁK**
Pavučiny neděláme, protože my to neumíme
Jakou úlohu hrají televize a jiná média v životě předškolních dětí? Co sledují a co se jim líbí?
- 15| **DOMINIKA SOMMEROVÁ**
Novošamanismus po česku
Ve světe přeplněném informacemi a neustálými podněty vystává potřeba po jiné dimenzi života.
- 18| **BRUCE E. LEVINE**
Masová společnost, masová deprese
Základní příčiny epidemie deprese v současných konzumních společnostech hledá většina odborníků na nesprávných místech.
- 22| **ZUZANA GERYKOVÁ**
Velký skok pro školy, ještě větší pro lidstvo?
Začít od příky – to by mohlo v souvislosti s ochranou pavučin znamenat začít od výchovy. A v poslední době jí docela dobře kvete pšenka.
- 25| **ROZHOVOR SE ZENONEM KRUCZYŃSKÝM**
Barva znamená krev
Bývalému myslivci, dnes spisovateli a ochránci přírody, letos vyšla kniha *Barva znaczy krew*.
- 28| **PETR ŠVEC**
Afrika z ptáčích perspektiv
Atlas OSN dokumentuje proměnu afrického životního prostředí za posledních třicet let.
- 30| **JITKA UHLÍŘOVÁ**
Hostitřín – šťastná náhoda, nebo reálný návod?
Pro některé je tato obec příkladem pro ostatní, pro jiné spíš muzeem zajímavých projektů. Tedy?
- 33| **NAĀA JOHANISOVÁ**
Nabíli: Čím jsme bohatší, tím jsme chudší
Dílo výjimečného a pronikavého myslitele dvacátého století je v nás zatím prakticky neznámé.
- 36| **ROZHOVOR S FRANTIŠKEM FURCHEM**
While My Guitar Gently Weeps...
Jak se z nespokojeného muzikanta stal majitel továrny na kytary a jak při bránění nemít černé svědomí.
- 38| **PAVLINA BINKOVÁ**
Ulice mezi rozumem a citem
Co s ulicí? Tuto otázku si klade nejen stejnojmenný americký dokument.
- 40| **GRAEME GIBSON**
Tři ukázky z kratochvilné knihy o ptáčích
Nabízíme ochutnávku z rozsáhlé ptáčích antologie *The Beside Book of Birds* kanadského romanopisce, filmového scénaristy či cestopisce.
- 43| **ROZHOVOR S JOSEFEM ŠMAJSEM**
K požitčím se stále rodíme jako kromafoanci
„Potřebujeme filosofii přežít? Ptá se ve své nové knize brněnský filozof Josef Šmajš. „Proč nám chybí příroda a jak vytvářet biofilní kulturu?“ ptali jsme se my.

editorial

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

leitmotivem pátého čísla Sedmé generace je téma nepříliš známé, ale domníváme se, že podstatné: jakým způsobem ve svém nitru prožíváme nepřítomnost přírody a jak se chováme vůči životnímu prostředí. Právě těmito okruhy se zabývá ekopsychologie, obor v posledních letech zakořeňující i v českém prostředí. Z jeho „portfolia“ jsme se vám pokusili přiblížit několik otázek. Zaručuje pravidelný kontakt s přírodou ekologicky šetřejší postoje a chování? Jakým způsobem účinně informovat a motivovat veřejnost? A nevede onen dobový imperativ „informovat, informovat, informovat“ pouze k iluzi, data morganež? Doufáme, že se v některém textu najdete a těšíme se na vaše komentáře – redakce i webová stránka SG jsou tu pro vás.

Allan T. Durning napsal, že „ekopsychologie si klade otázku, zda lidské štěstí nevyhnutelně znamená konflikt s potřebami planety“ – toto klíčové dilema si můžete připomínat i při četbě environmentálního atlasu Afriky, podob zdejšího novošamanismu nebo rozhovorů s ochráncem Zenonem Kruczyńským, kytarářem Františkem Furchem a filozofem Josefem Šmajsem.

Možná, že štěstí lidí i Země jedno jsou. Možná, že deprese nechodí po lese, ale po lidech, kteří nechodí po lese. Jistě je jen to, že lidé umírají – tak jako v červenci nestorka ekologické výchovy Květoslava Burešová, s níž jsme pro SG mluvili přesně před rokem. V této smutné souvislosti si připomeňme motto ekopedagoga Aleše Závěského: „Každý člověk je o to lepší a ušlechtlejší, o více si váží přírody. Kdo si váží přírody, ten ji i miluje. Láska k přírodě by se měla vštěpovat dětem v rodinách i ve škole jako jedna z nejzákladnějších vlastností člověka.“ Jeho autorem není nikdo jiný než věčný poutník Jan Amos Komenský.

Podzim plný vzácných lidí přeje

Vít Křesťan

připravujeme

návštěvu u dobrovolně skromých domácností • profil Johna Stuarta Milla • výtvarnou dílnu v kulíšcích hnědouhelné pánve • baltský ropovod • rozhovor s Jaroslavem Rudišem • a mnoho další četby pro dnešní i budoucí generace

P. S. Omlouváme se za redakčního šotka z minulého čísla: vypadlo náme, že článek Andrewa Wasleyho *Zelená armáda* přeložil z časopisu *The Ecologist* Štěpán Němec.